

Protektce a reparace glycocalyx

Vladimír Černý

Klinika anesteziologie, perioperační
a intenzivní medicíny
Univerzita J. E. Purkyně
Masarykova nemocnice
Ústí nad Labem, IPVZ Praha

Centrum pro výzkum a vývoj
Fakultní nemocnice Hradec Králové

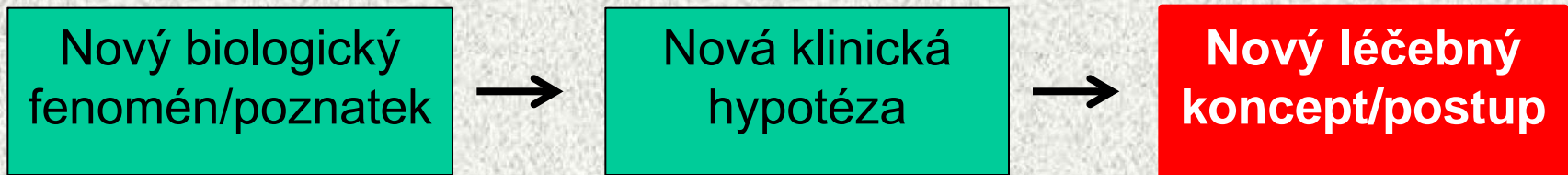
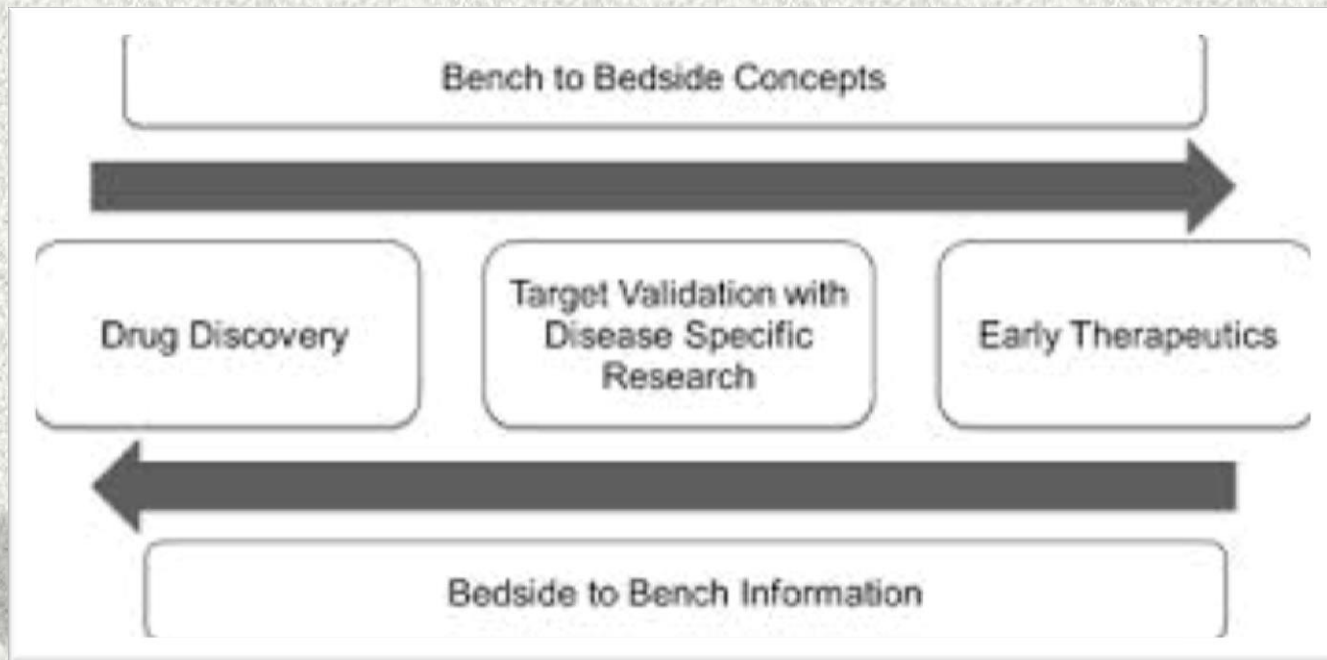
Dept. of Anesthesia, Pain Management
and Perioperative Medicine
Dalhousie University, Halifax, Canada

Klinika anesteziologie, resuscitace a
intenzivní medicíny
Univerzita Karlova v Praze
Lékařská fakulta v Hradci Králové

prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM

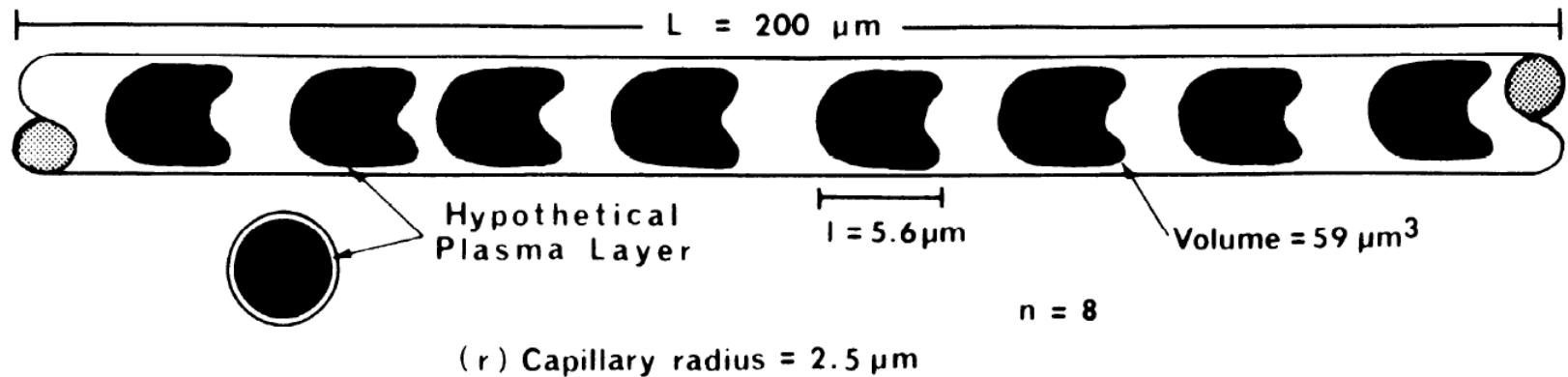
Bez konfliktu zájmů ve vztahu k tématu

Protekce a reparace glycocalyx
„Bench to bedside ?“

Microvascular hematocrit and red cell flow in resting and contracting striated muscle

BRUCE KLITZMAN AND BRIAN R. DULING

KLITZMAN, BRUCE, AND BRIAN R. DULING. *Microvascular hematocrit and red cell flow in resting and contracting striated muscle*. *Am. J. Physiol.* 237(4): H481-H490, 1979 or *Am. J. Physiol.: Heart Circ. Physiol.* 6(4): H481-H490, 1979.—

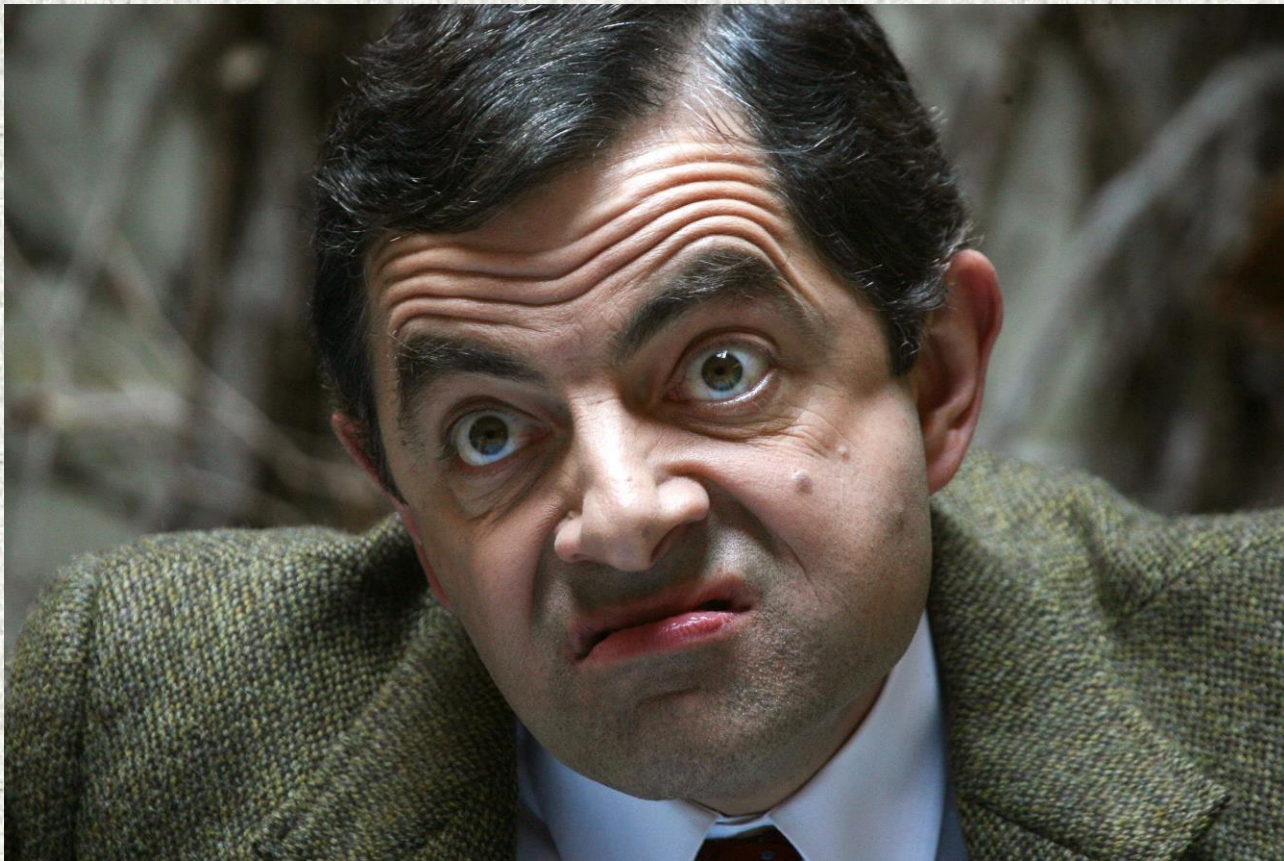
Cíle přednášky

- Ukázat význam glykokalyx (GCX) v kontextu současné klinické medicíny a aktuálního stavu vědeckého poznání ...
- Naučit se “vnímat” dopad našich běžných intervencí i z pohledu možného ovlivnění GCX
- Diskutovat koncept modulace/prevence poškození GCX jako jeden z možných obecných cílů našich “bedside” postupů v budoucnu ...

Ale nejenom to, rovněž ...

... ukázat GCX jako jednu z fascinujících a dosud plně nepoznaných oblastí vaskulární fyziologie, kde cokoliv s našimi pacienty děláme, má/může mít nejenom okamžitý efekt, ale s maximální pravděpodobností (a v souhře s ostatními mechanismy) může ovlivnit stav orgánových funkcí po zbytek života ...

*... přinesu ale **více otázek než odpovědí** typu “co tedy dělat jinak”*

Obsah

- 1) GCX – základní údaje
- 2) Poškození GCX – současná evidence
- 3) GCX jako “nový” cíl léčby ?
- 4) GCX – kde je její “místo” v našem klinickém uvažování ?
- 5) Co je základem “*GCX friendly approach*” ?

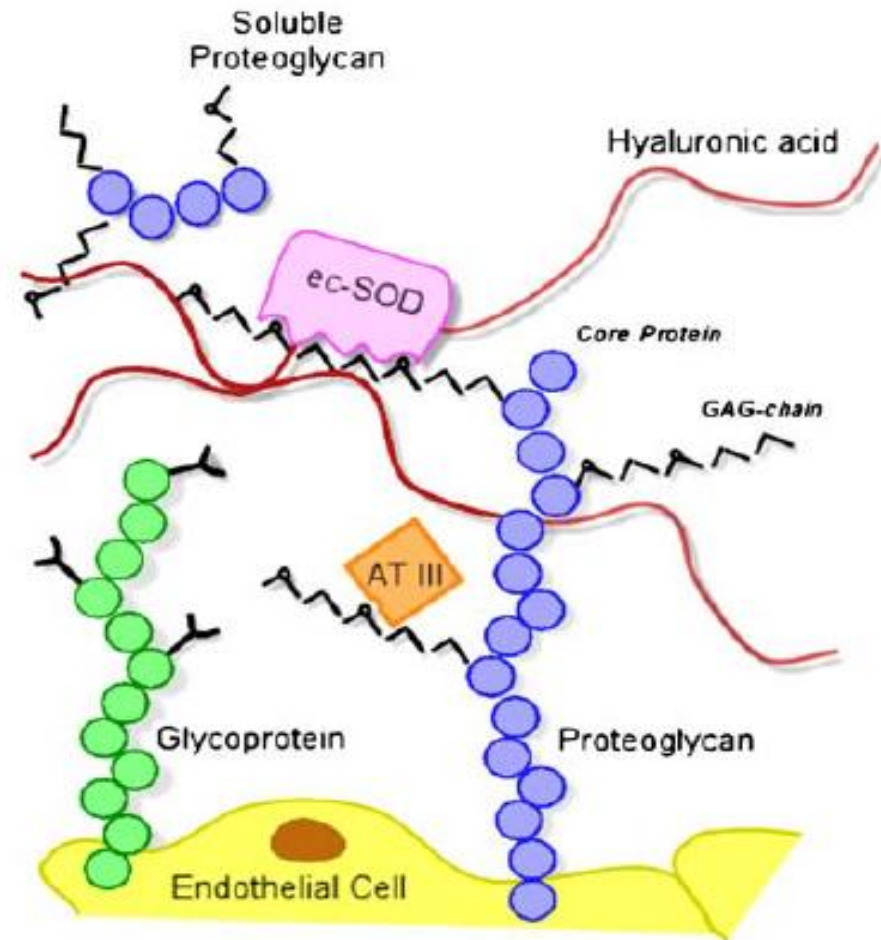
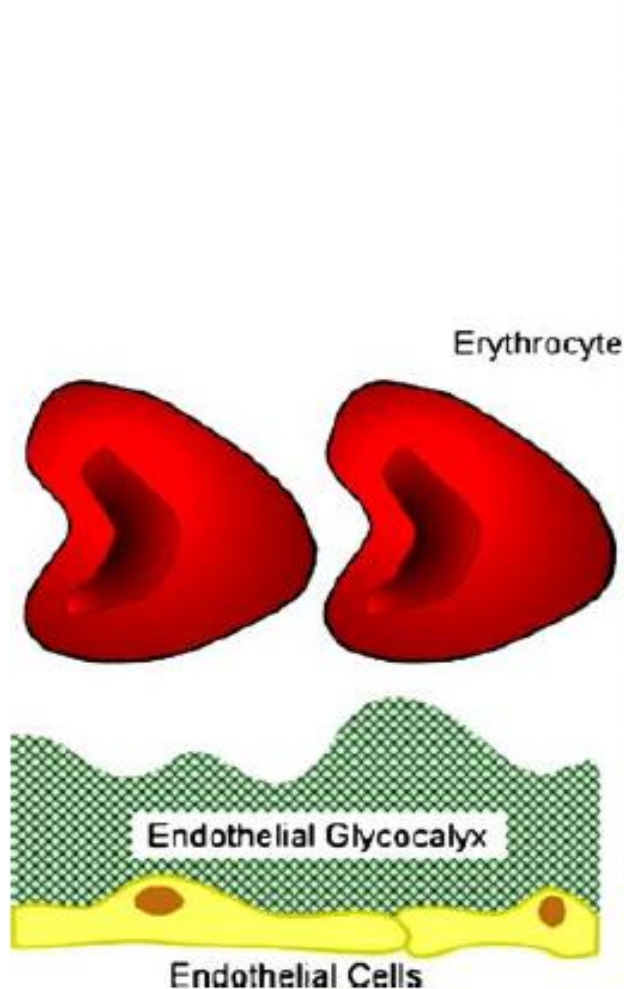
Základní údaje o glykokalyx

Co je endoteliální glykokalyx?

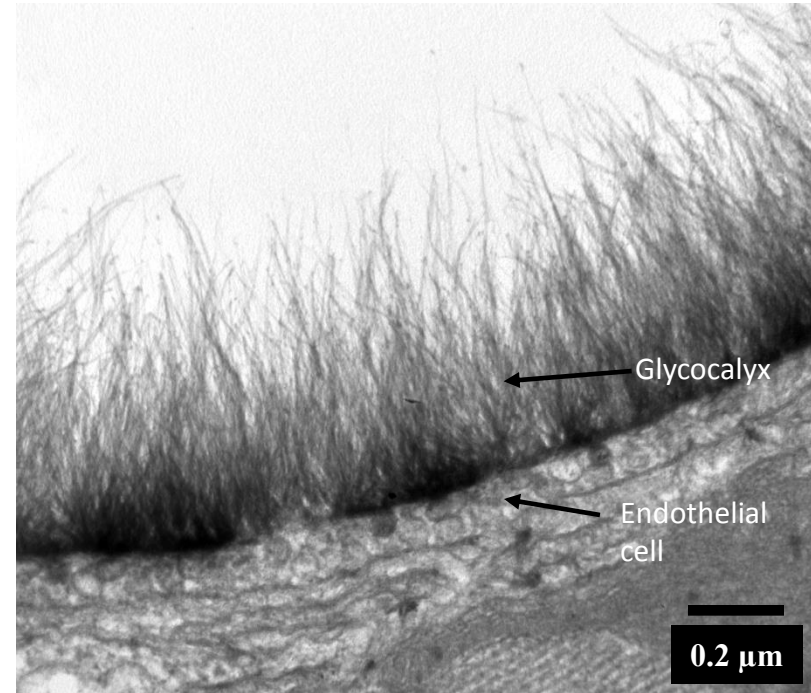
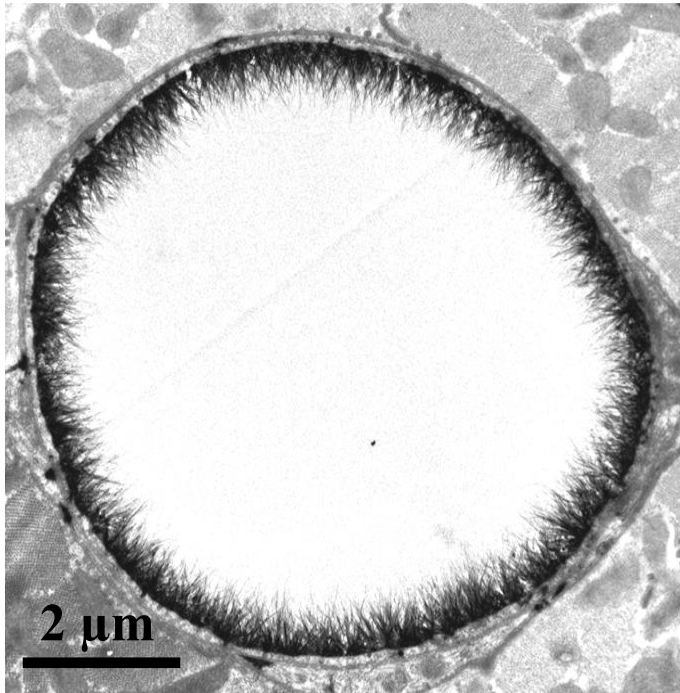
- Negativně nabitá hydrofilní **gelovitá** síť polysacharidů pokrývající vnitřním povrch cév
- Sestává z glykoproteinů, proteoglykanů, glukosoaminoglykanů; obsahuje heparan sulfát a hyaluronan
- K endotelu je ukotvena exprimovanými molekulami
- Je nasycena rozpustnými složkami plasmy (albumin!) → **endoteliální povrchová vrstva**

Představuje samostatný a objemný intravaskulární kompartment (700-1700 ml → cca 25-50% objemu plasmy)

Schema endoteliální glykokalyx a jejich hlavních složek

Endothelial glycoalyx protects the vessel wall

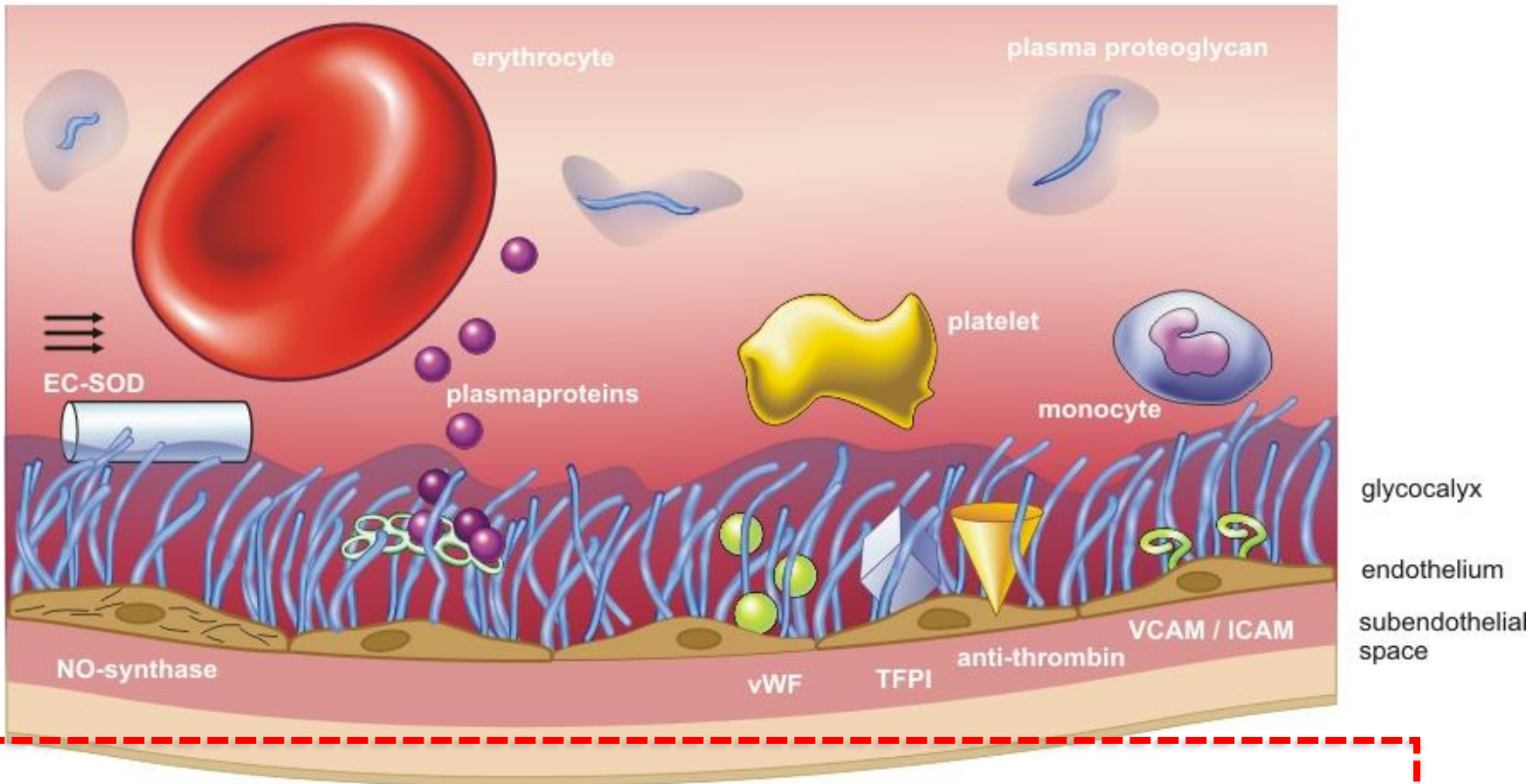

Electron micrograph of myocardial capillary

van den Berg, Vink & Spaan, Circulation Research 2003, 92: 592-594

Healthy GCX and its functions

glycocalyx under physiological condition

endothelial function

shear induced
NO-synthesis,
superoxide dysmuration

permeability

'sieving' barrier

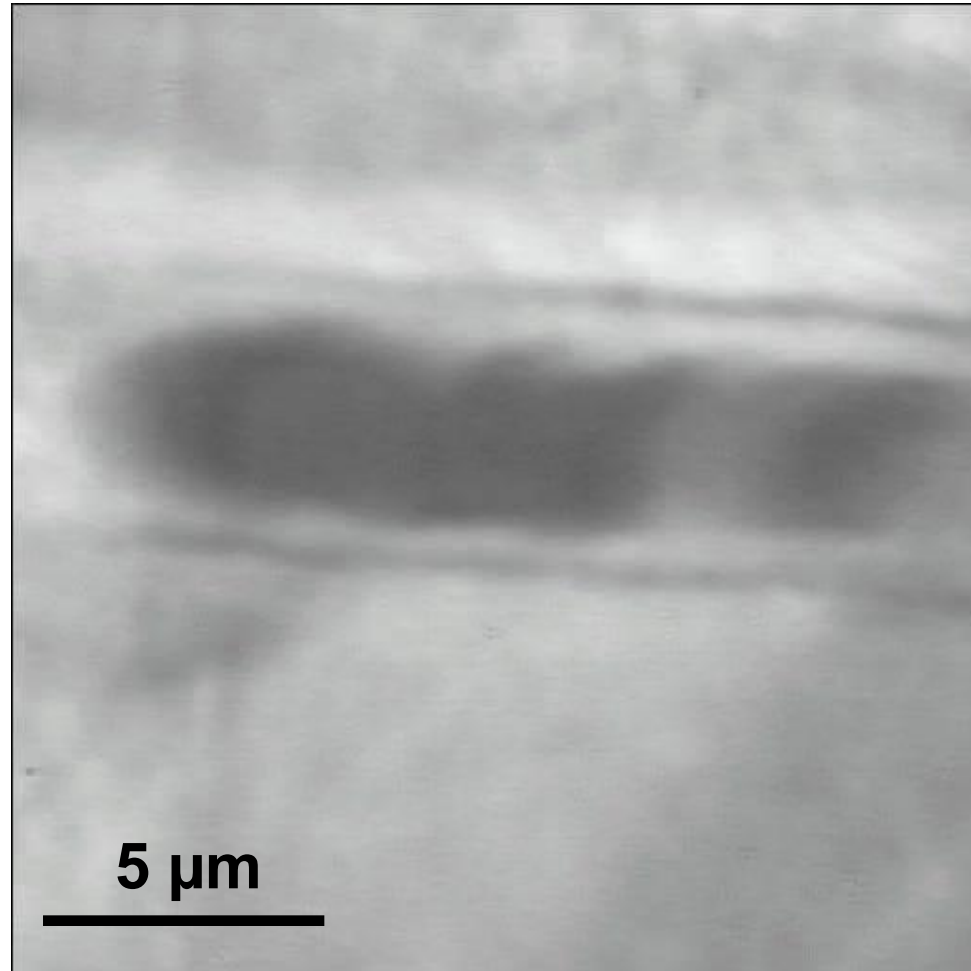
coagulation

inhibition of platelet adherence,
coagulation regulatory factors

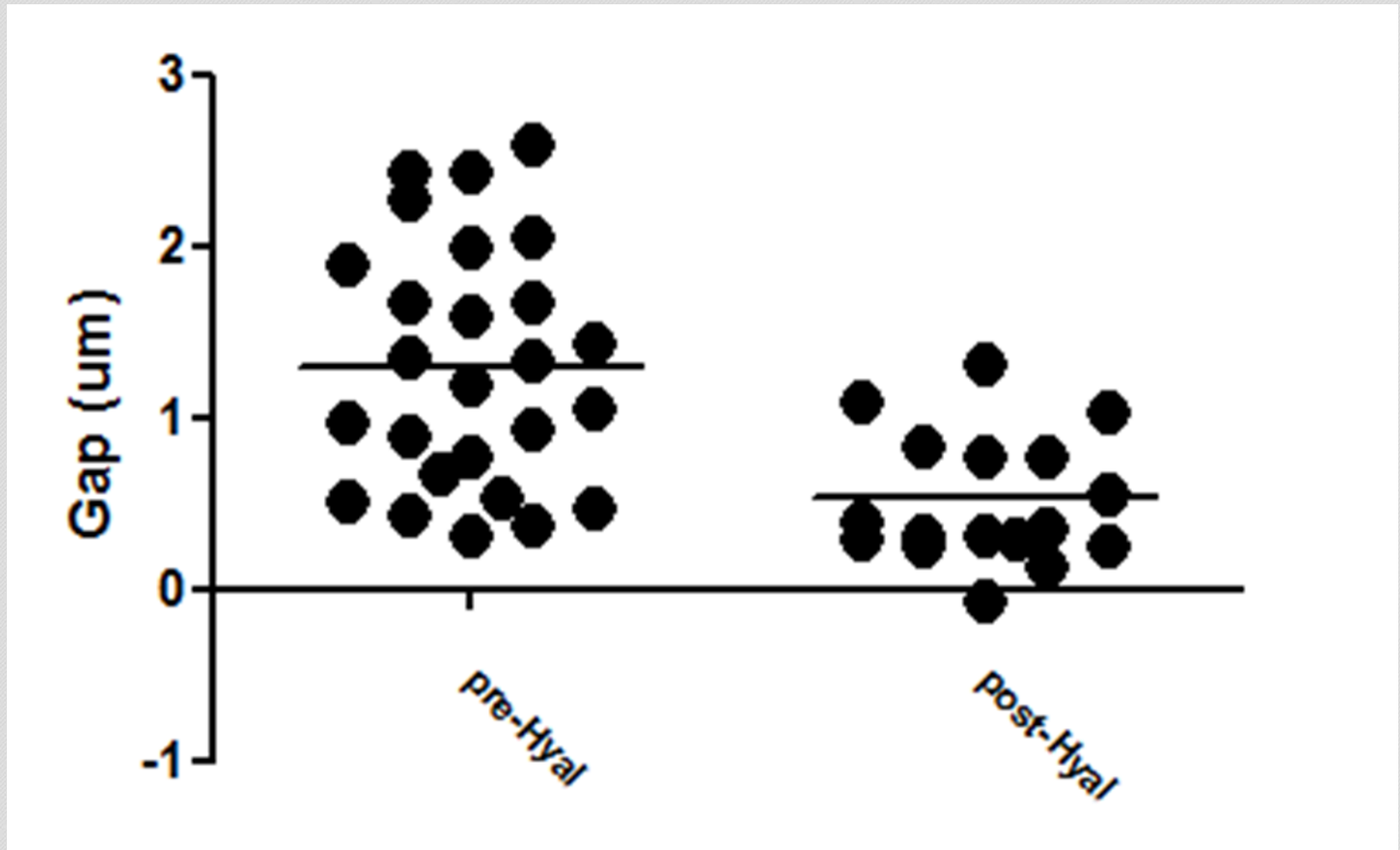
inflammation

prevention of
leukocyte
adhesion

Limited interaction of blood with endothelial surface

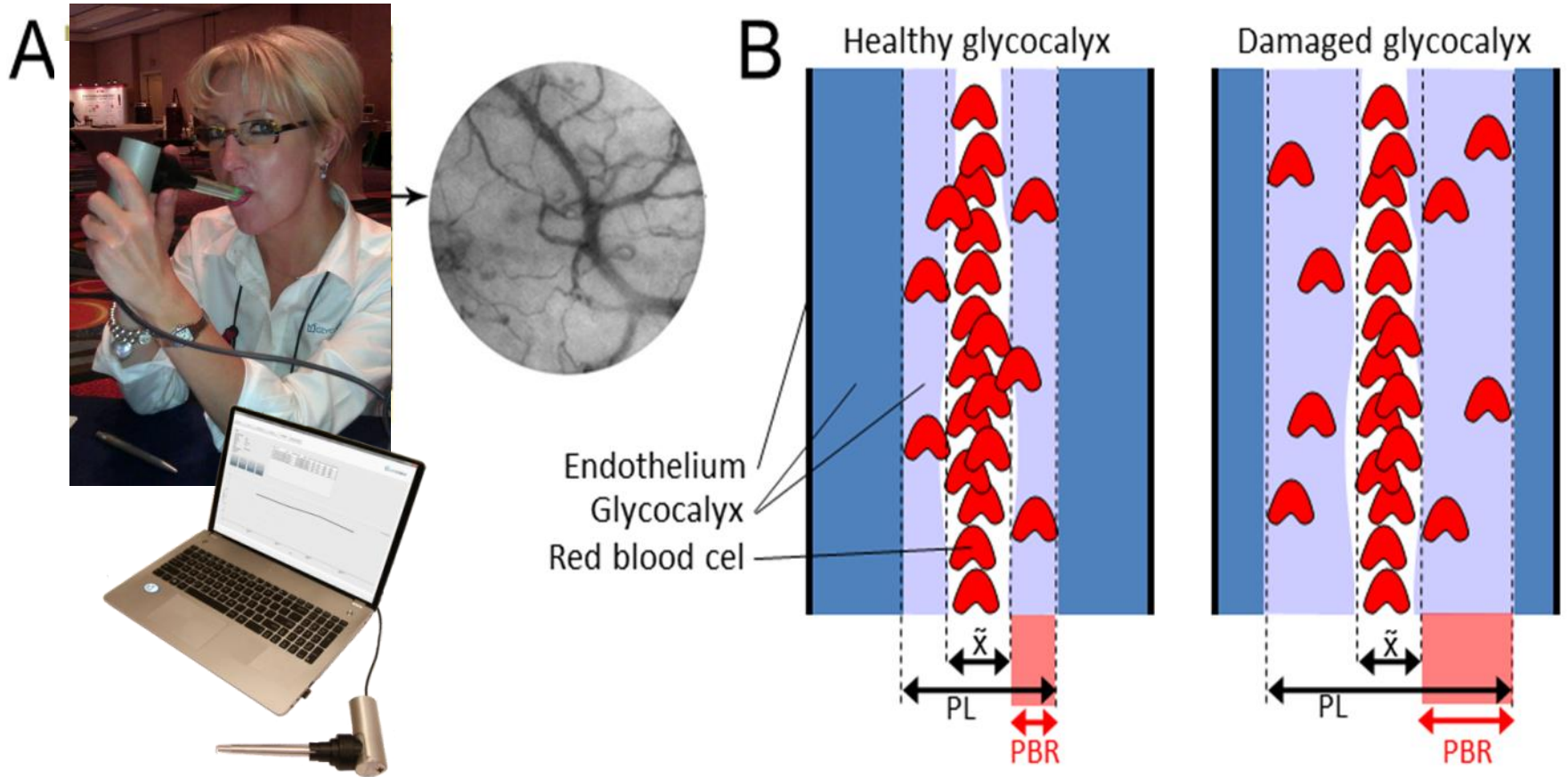

Distance of RBCs to vessel wall – effect of glyocalyx damage

Measuring the Glycocalyx

Perfused Boundary Region = PBR

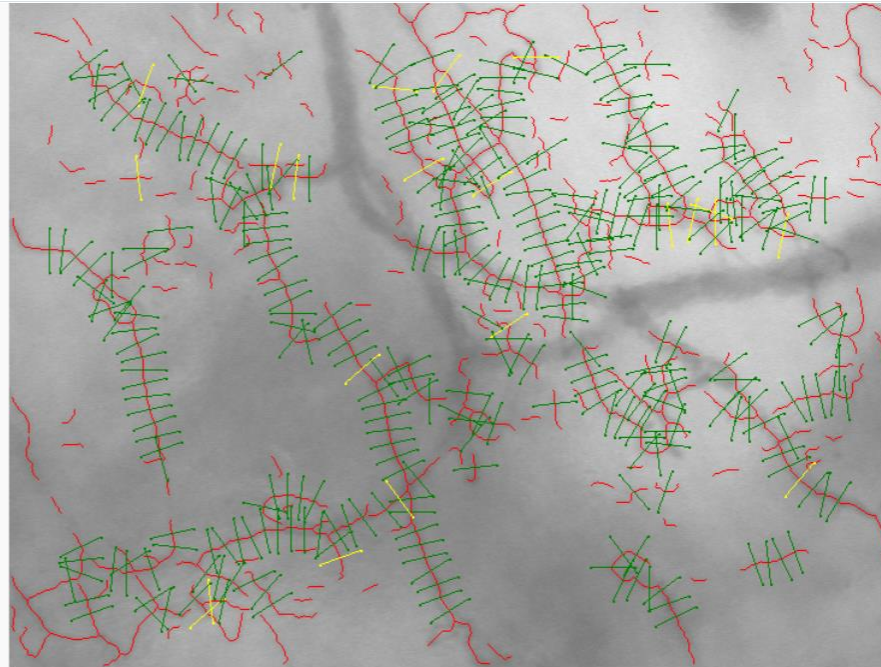
- Study: AV-studie
  - Study: BG_OGTT
  - Study: cSVD
    - Patient: Balkiers1
    - Patient: Creemers
    - Patient: Dijkstra
    - Patient: Dijkstra2
    - Patient: Dingena
    - Patient: Ellen1
    - Patient: Faut-Christophe
    - Patient: Geijselaers
    - Patient: Gijselaers1
    - Patient: Guy1
    - Patient: Houben1
    - Patient: Kenzo1
    - Patient: Kersemakers
    - Patient: Kleermaeker1
    - Patient: Lahajje1
    - Patient: Luckehof
    - Patient: Maatkamp1
    - Patient: Maessen-Blanckers
    - Patient: Maessen-Bont
    - Patient: Manuela1
    - Patient: Marjolein
    - Patient: Martens1
    - Patient: Natal1
    - Patient: Partouns1
    - ▲ Patient: Staals1
      - ▲ Visit: Visit_01
        - ▲ Measurement: Baseline measurement
          - Recording: dd8bc94c-8663-e111-8dd9-80ee7310af0e
          - Recording: de8bc94c-8663-e111-8dd9-80ee7310af0e
          - Recording: df8bc94c-8663-e111-8dd9-80ee7310af0e
          - Recording: e08bc94c-8663-e111-8dd9-80ee7310af0e
          - Recording: e18bc94c-8663-e111-8dd9-80ee7310af0e
          - Recording: e28bc94c-8663-e111-8dd9-80ee7310af0e
          - Recording: e38bc94c-8663-e111-8dd9-80ee7310af0e
          - Recording: 26076253-8663-e111-8dd9-80ee7310af0e
          - Recording: 27076253-8663-e111-8dd9-80ee7310af0e
          - Recording: 28076253-8663-e111-8dd9-80ee7310af0e
- ▲ Patient: Vocking
- Study: Glyco_mri_cardio
- Study: HOC_studie
- Study: ICU_MUMC
- Study: NW_sport
- Study: ProCart
- Study: Standard study

Recording Information
Recording time 3/1/2012 11:07:15 AM
Frame height 574
Frame width 760
Number of markerlines 354
Id e38bc94c-8663-e111-8dd9-80ee7310af0e
RecordingGroup Id 80ed3ab9-8563-e111-8dd9-80ee7310af0e
Recording overlays

Write prealigned TIFF

Write full TIFF

Write GlycoCalyx results

Play Pause Stop Previous Next

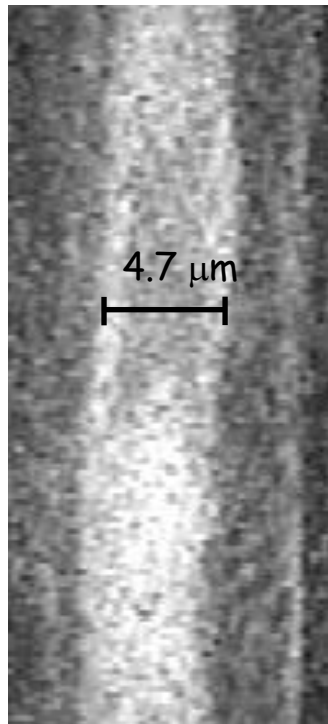

Poškození glykokalyx

*Jak vypadá, kde a kdy jej lze
očekávat ?*

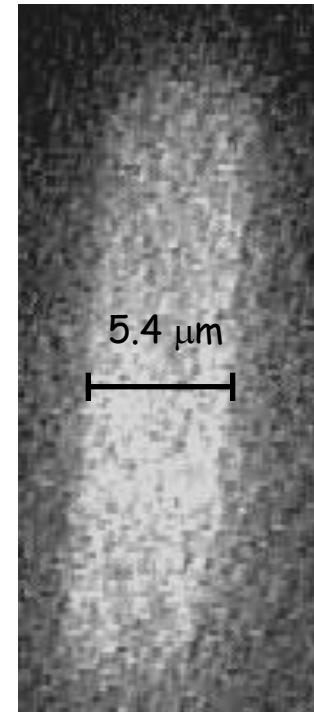
Light-dye damage of glycocalyx

Intact glycocalyx

Fluorescence

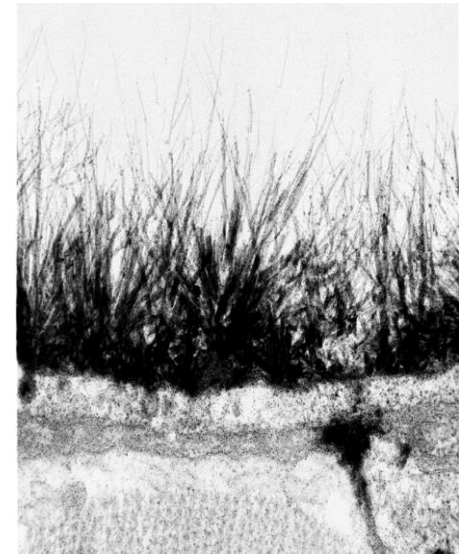
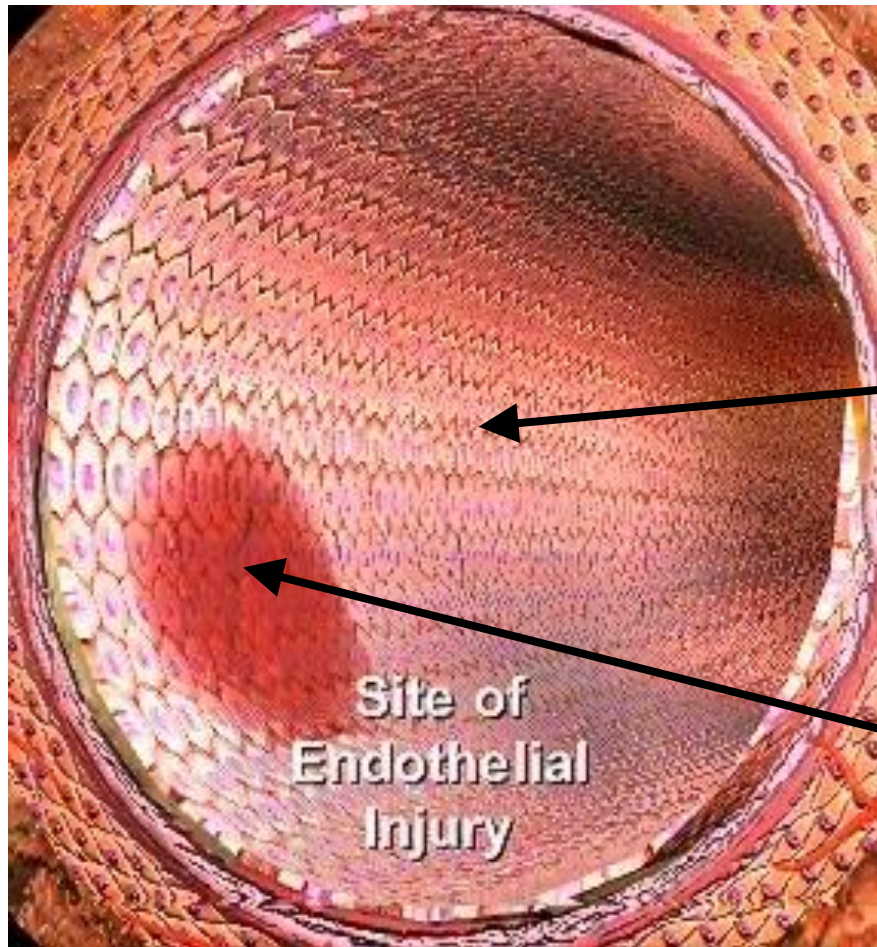
Glycocalyx damaged by oxidative stress

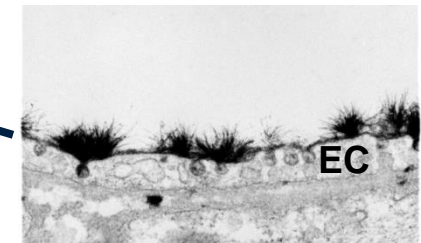
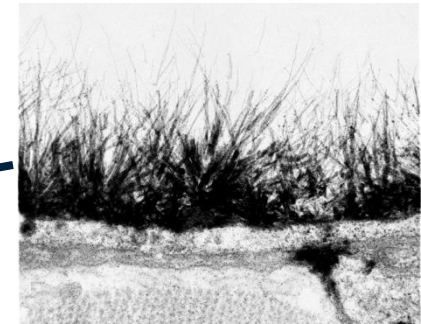
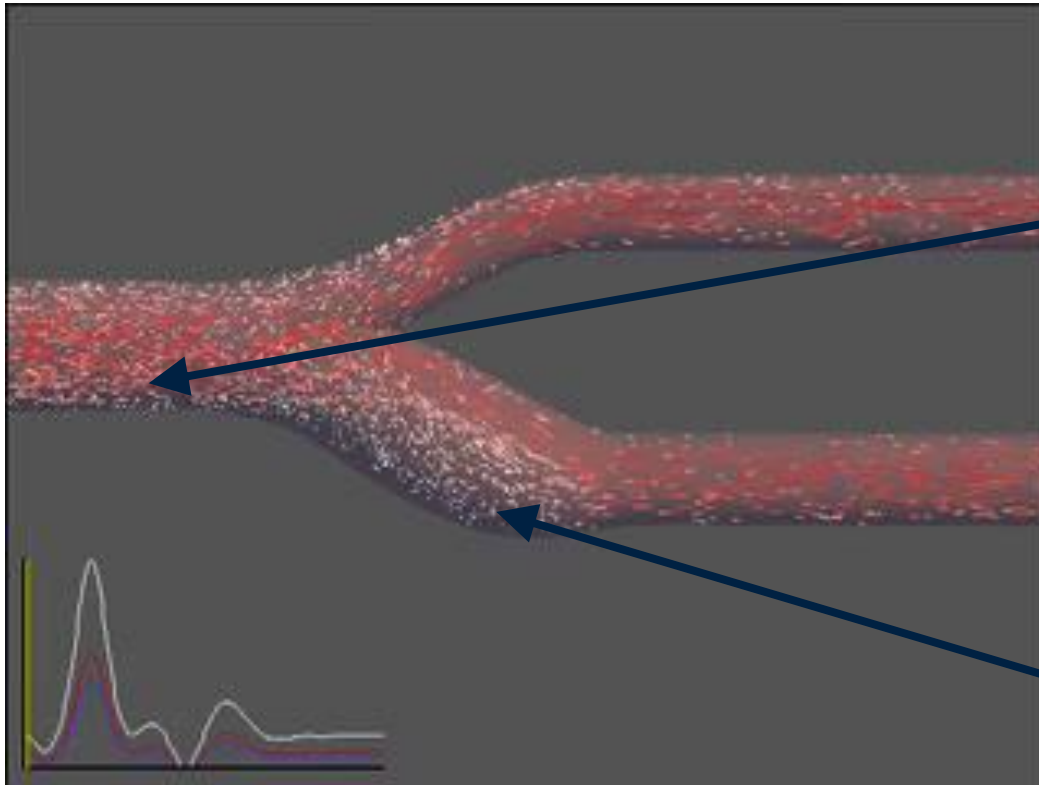
Fluorescence

Vink and Duling, Circulation Research 1996, 79: 581-589

Atherosclerosis develops at sites with thin glycocalyx

Sites of 'low or irregular flow' in macrovessels are associated with 'thin' glycocalyx (and atherogenesis etc)

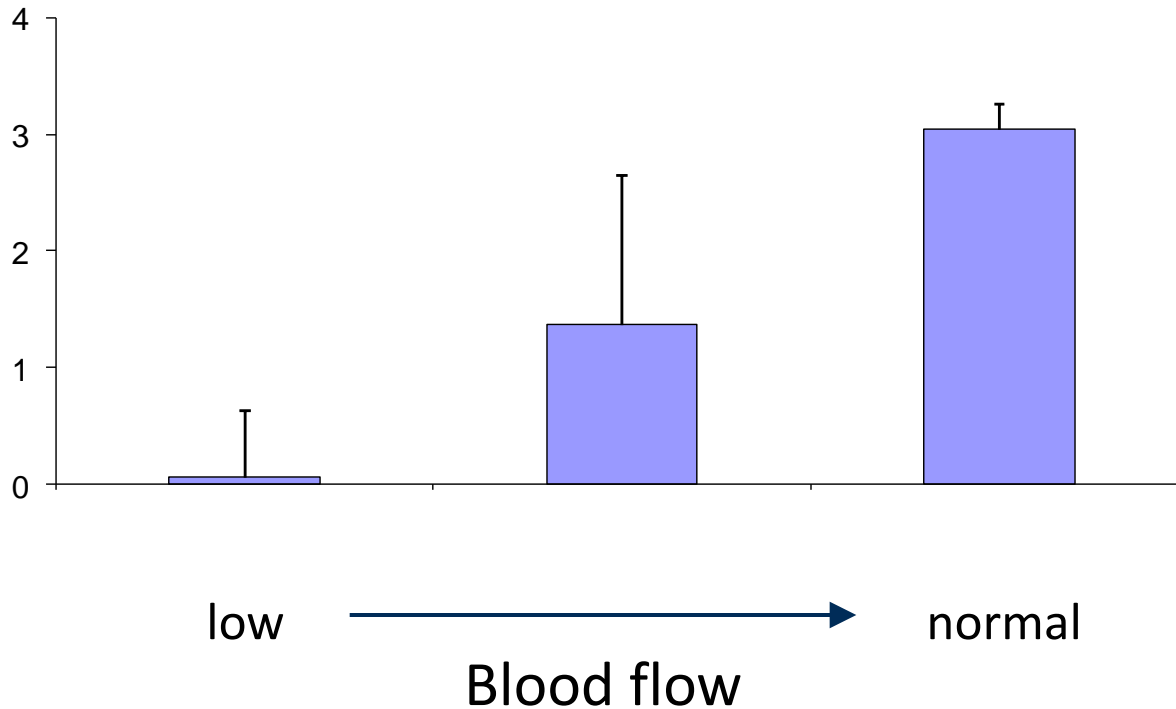
David A. Steinman, Univ. of Western Ontario, Canada
<http://www.imaging.robarts.ca/~steinman/>

Van den Berg 2006

Hypoperfuze

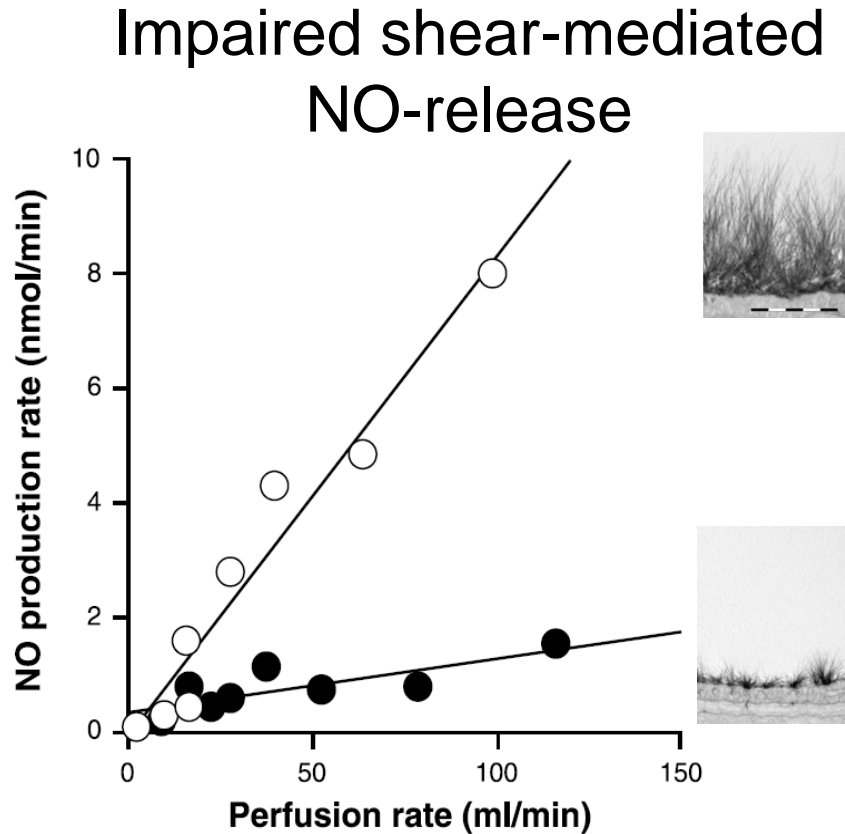
Low shear stress = less glycocalyx production

Glycocalyx- production

Gouverneur 2006

Consequence for endothelial function when glycocalyx is damaged

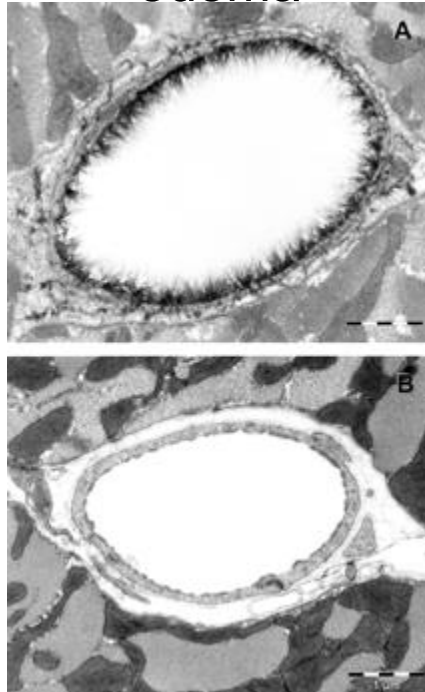

Mochizuki & Vink, et al. *Am J Physiol - Heart Circ Physiol* 2003, 285:722-726

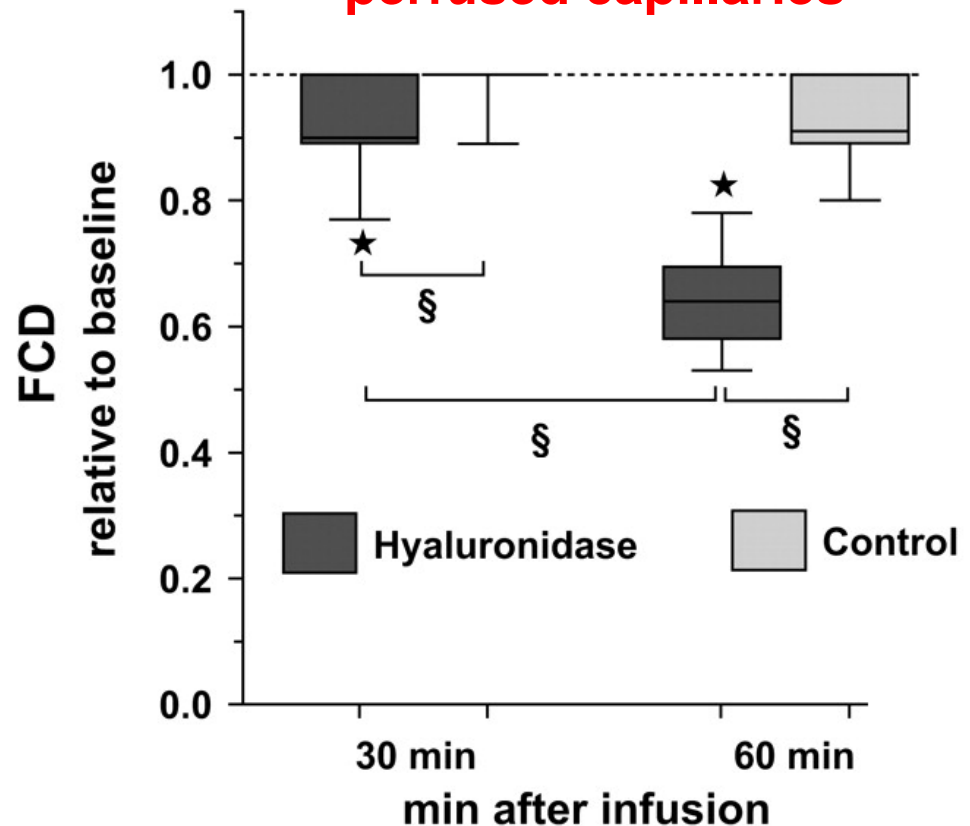
Glycocalyx damage— edema and loss of capillaries

1) decrease in capillary diameter by perivascular edema

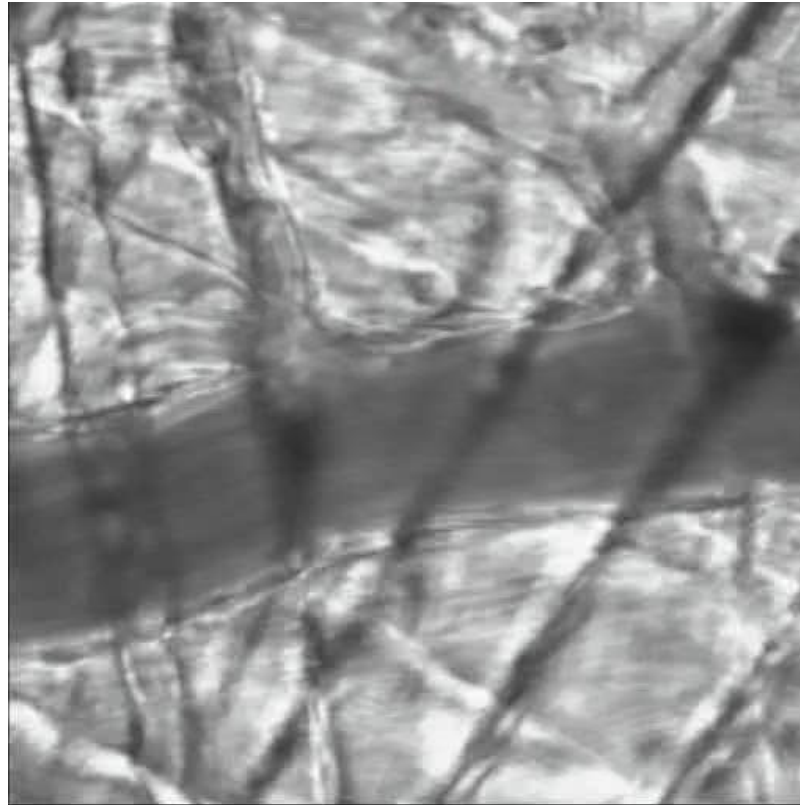
Berg et al. Circ res. 2003

2) Decrease in number of perfused capillaries

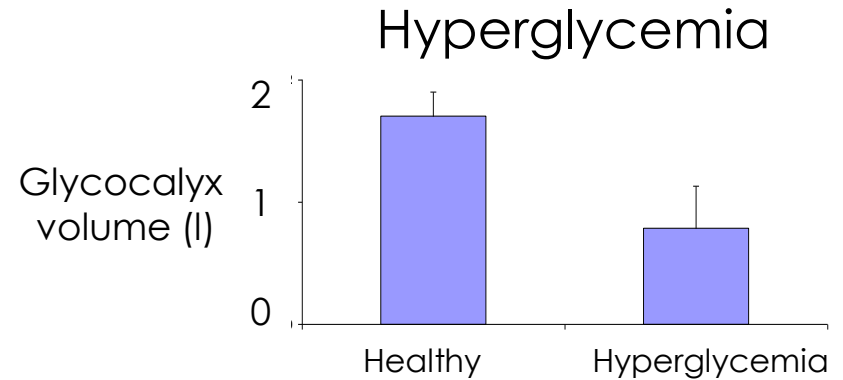
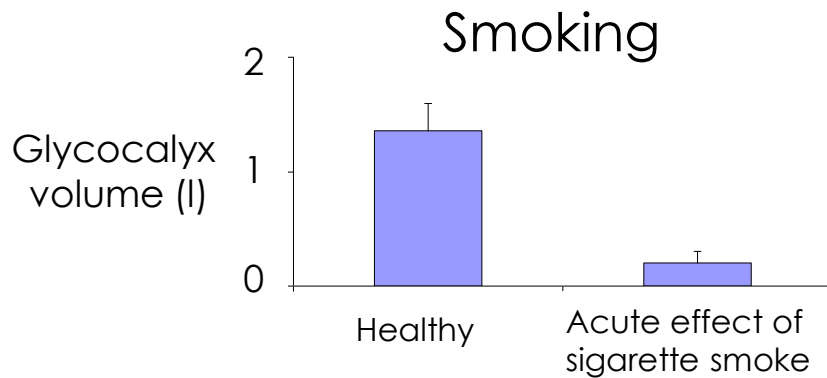
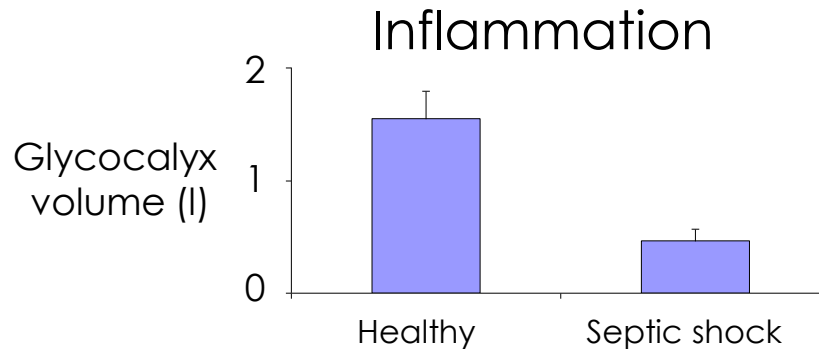
Cabrales et al. J Appl Physiol 2007

Increased leukocyte adhesion after enzyme degradation of the glycocalyx

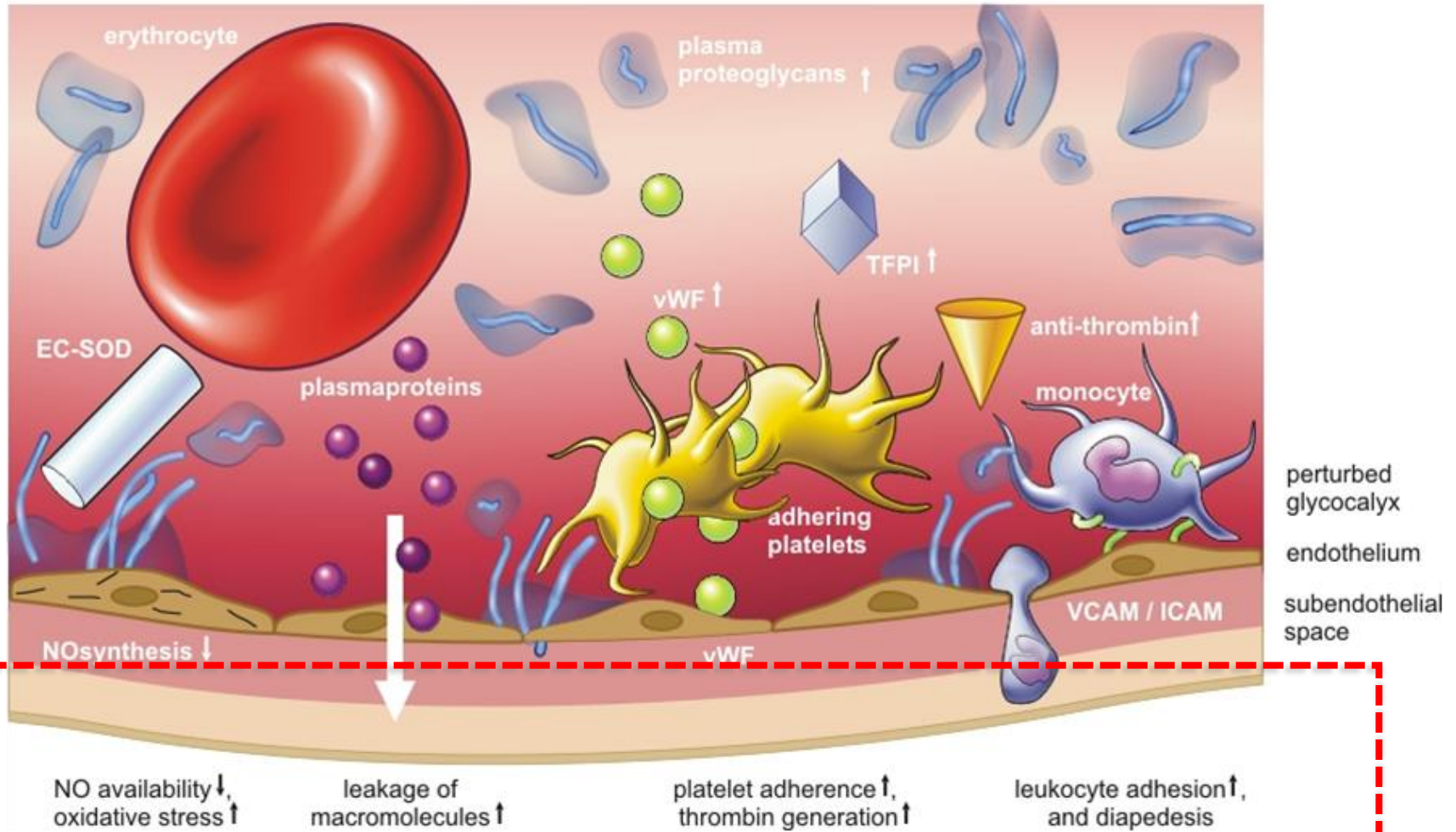
Alina Constantinescu 2003

Glycocalyx damage

The Glycocalyx in Disease

perturbed glycocalyx

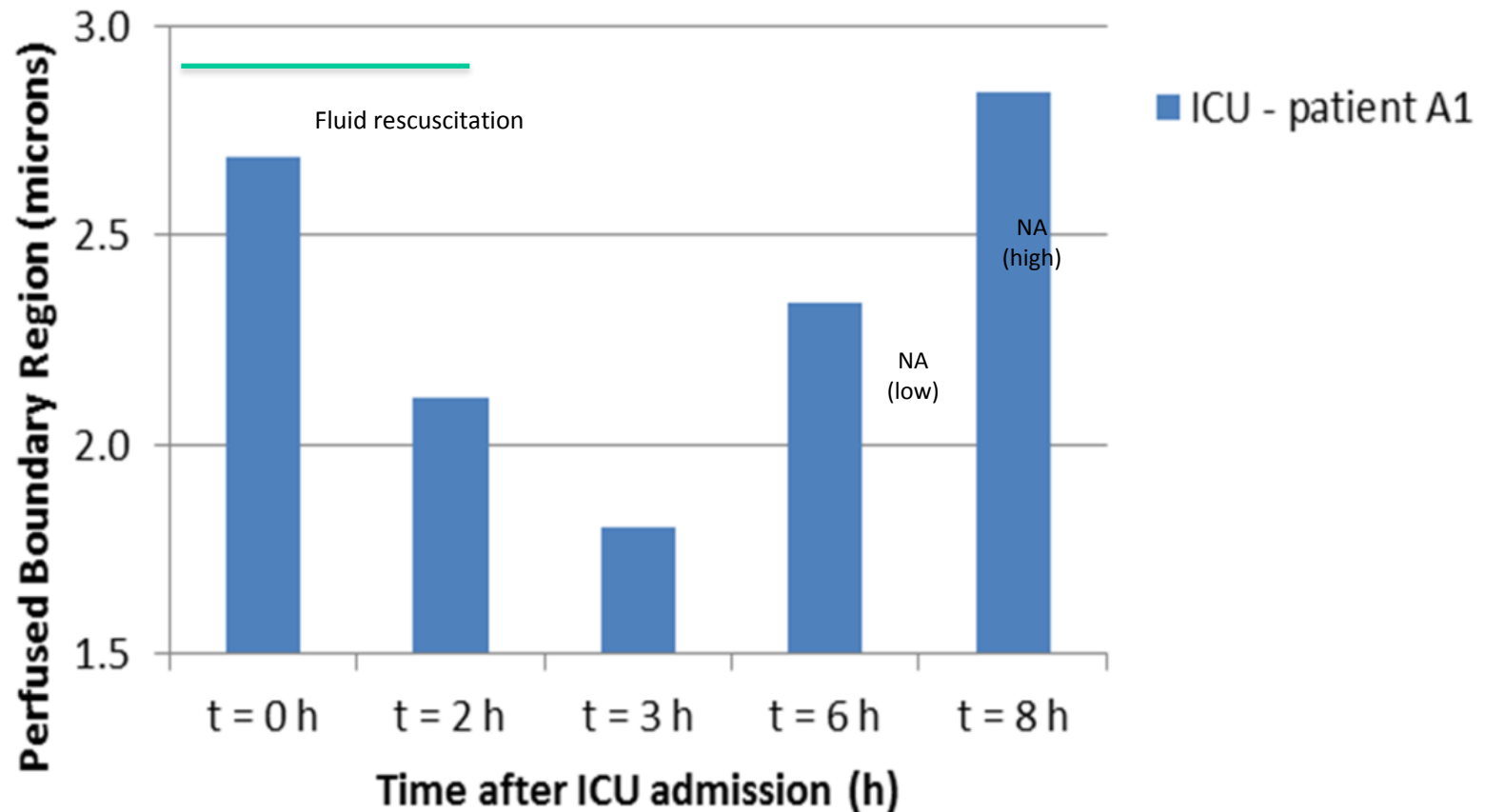

Důsledky porušení glykokalyx

- **↑ kapilární permeability, tkáňové otoky**
- shlukování trombocytů, adheze leukocytů
- proinflamatorní stav
- hyperkoagulabilita
- ztráta cévní reaktivity a autoregulace (mikrovaskulární dysfunkce)

Jaká je dynamika změn GCX ?

Septic Shock - patient A1 (non-survivor)

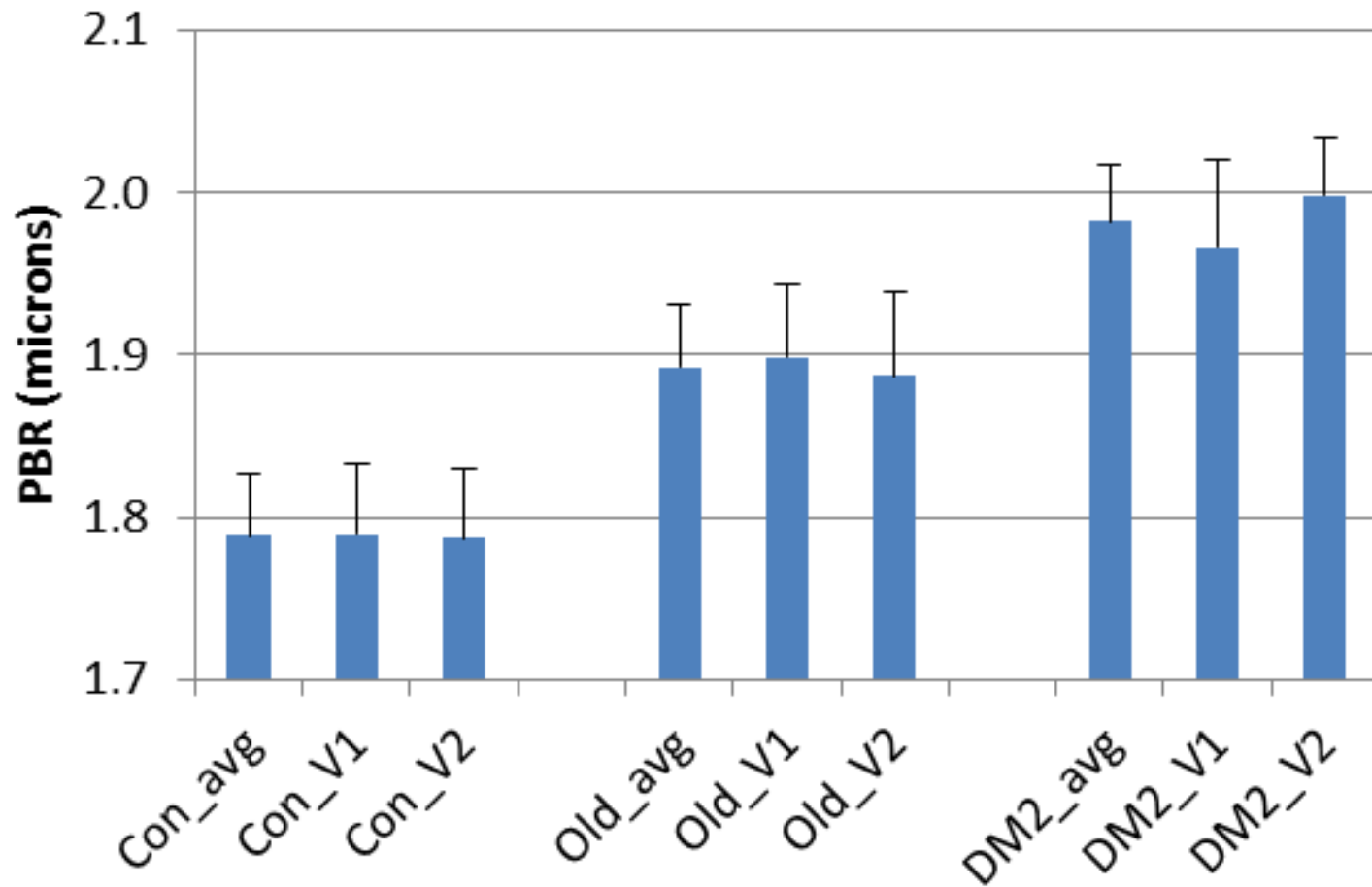

(Modified, slide by courtesy of Hans Vink)

Co vede k poškození glykokalyx (a co víme jistě)

- Ischemie/reperfuze
- Hypoperfuze/"low flow states"
- Sepsis/zánět
- Hyperglykemie
- Mimotělní oběh
- "Běžné a známé" rizikové faktory většiny tzv. civilizačních chorob

Reproducibility and ongoing clinical studies (Diabetes N = 15 per group)

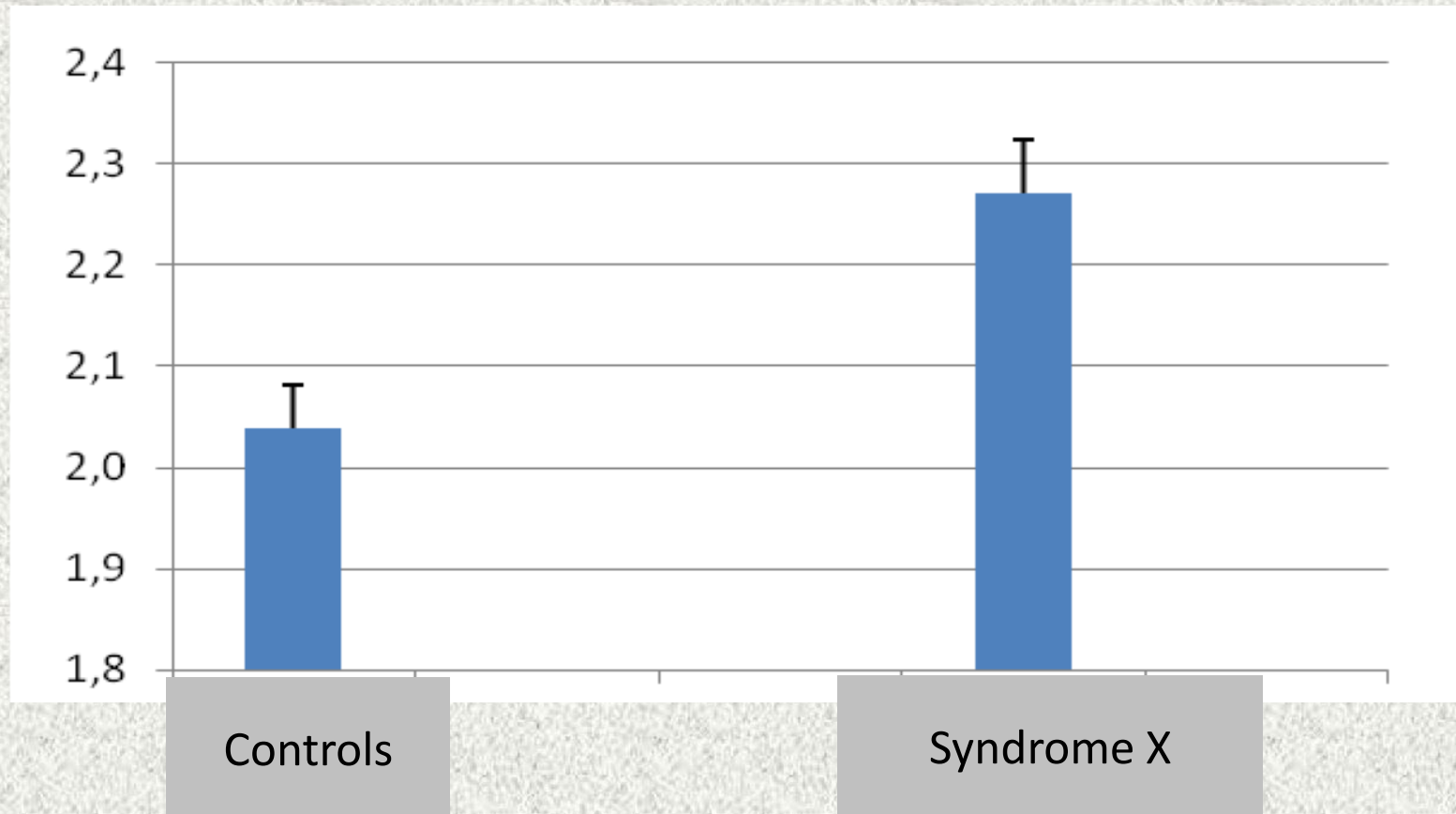

(Slide by courtesy of Hans Vink)

Reproducibility and ongoing clinical studies

Cardiology

(Slide by courtesy of Hans Vink)

Co může modifikovat stav glykokalyx **(dat málo nebo žádná)**

- Způsob a typ tekutinové terapie ?
- Aktuální nebo dlouhodobý metabolický stav
- Navozená změna homeostázy ? (co např. TTM ?)
- Postupy orgánové podpory ?
- Postupy metabolické podpory (tukové emulze ?)
- Farmaka která běžně používáme ?
- Anestezie a její techniky ?

Anestezie – možná větší vliv než si myslíme ?

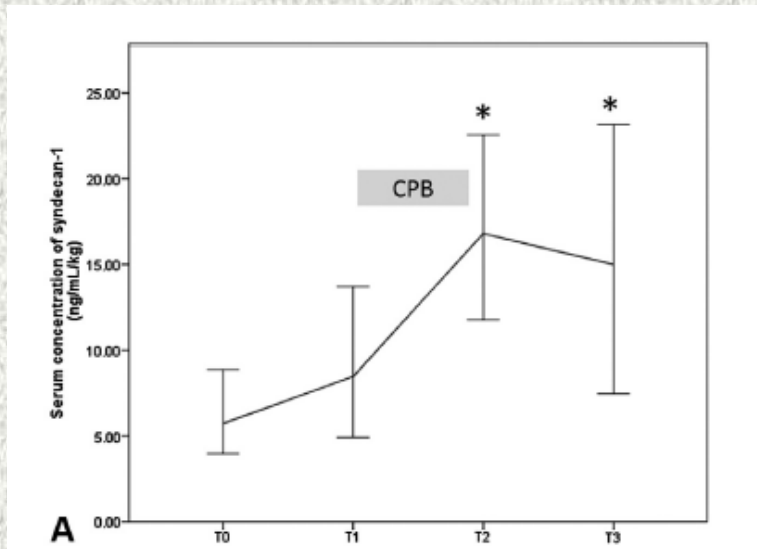
Acute Degradation of the Endothelial Glycocalyx in Infants Undergoing Cardiac Surgical Procedures

Dirk Bruegger, MD,* Florian Brettner, MD,* Isabel Rossberg, Claudia Nussbaum, MD, Christian Kowalski, MD, Katarzyna Januszewska, MD, Bernhard F. Becker, MD, PhD, and Daniel Chappell, MD

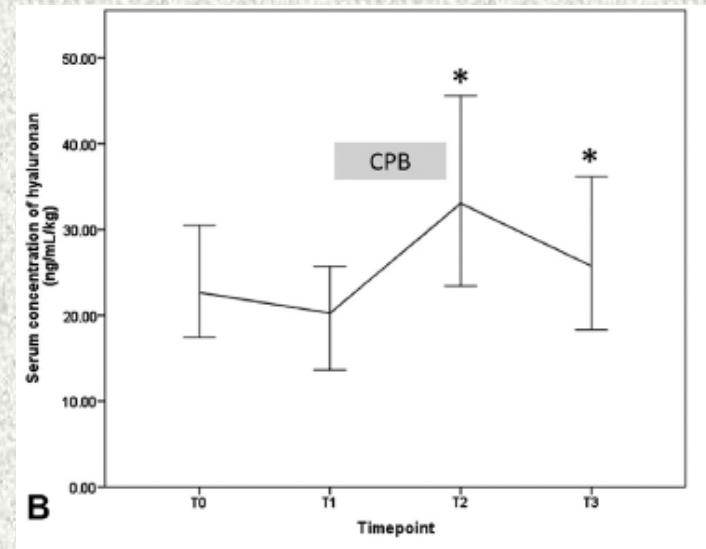
Department of Anesthesiology and Dr. von Hauner Children's Hospital, University Hospital of Munich, Munich; Department of Cardiac Surgery, University of Münster, Münster; and Walter-Brendel Centre of Experimental Medicine, University of Munich, Munich, Germany

(Ann Thorac Surg 2015;■:■-■)

© 2015 by The Society of Thoracic Surgeons

Syndecan-1 levels

Hyaluronan levels

Acute degradation of GCX during surgery/anesthesia/CPB

GCX jako nový cíl “léčby” ?

Ano, ale ...

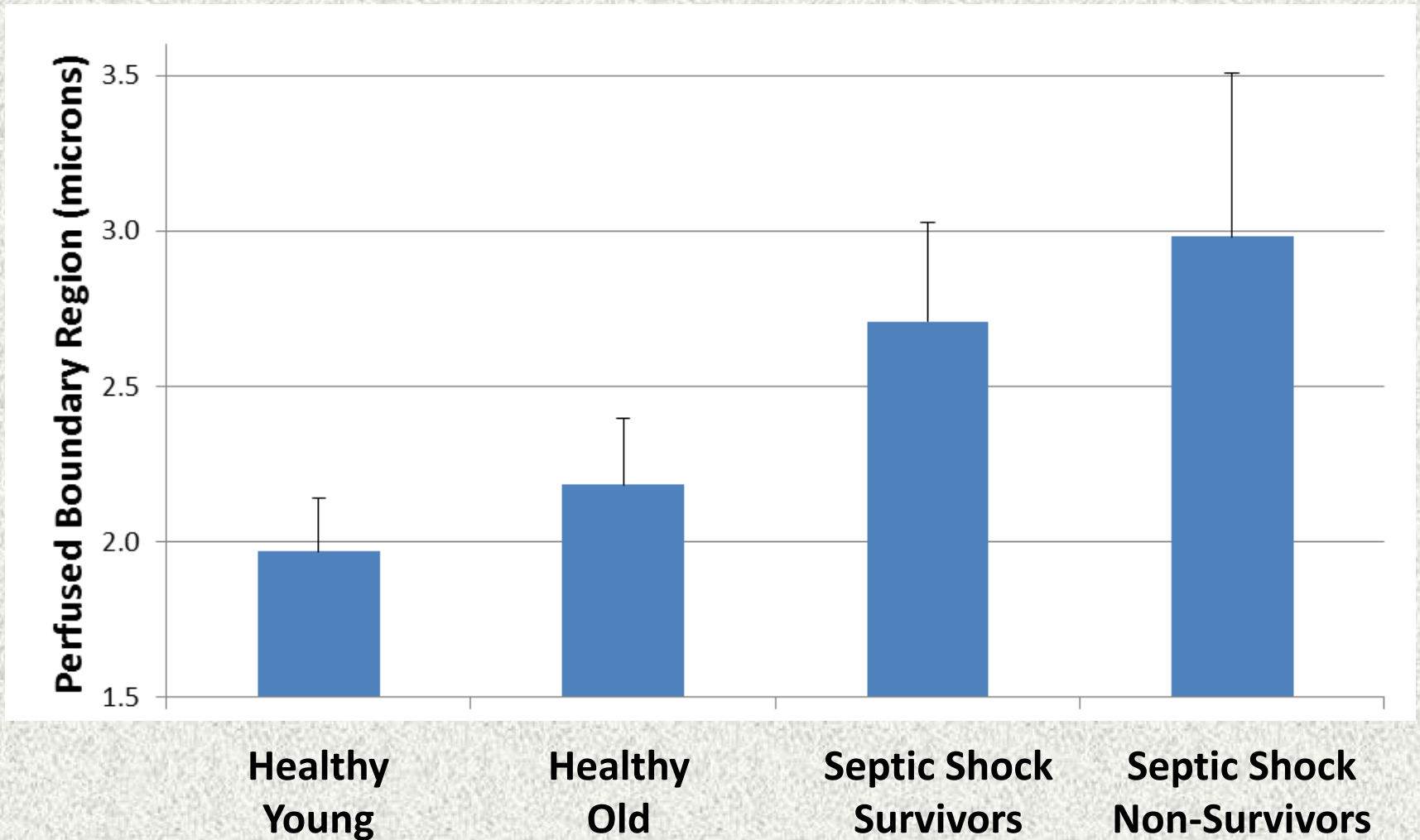
**... zatím spíše ve smyslu změny
našeho myšlení, zvažování možného
dopadu našich postupů i na glykokalyx
jako klíčovou součást vaskulární
homeostázy, než ve smyslu ...**

**... podám nějakou látku, tím “zlepším”
GCX a budu čekat že vše dopadne
“dobře”**

Farmaka/látky s prokázaným protektivním efektem na GCX

- **Kortikoidy**
- **Albumin**
- **Metformin**
- **Antioxidancia (NAC)**
- **Heparin**
- ***“GCX supplements”***

“Bad” GCX = always “bad” outcome

(Modified, slide by courtesy of Hans Vink)

Good GCX = **good**
outcome not guaranteed

***Kde je místo GCX v našem
uvažování ... ?***

Mělo by být všude, protože ...

- 1) Integrita GCX je základem vaskulární homeostázy
- 2) Stabilní vaskulární homeostáza je podmínkou správné orgánové funkce
- 3) Porucha GCX je spojena s poruchou orgánových funkcí (v míře úměrné stupni poškození GCX ?)
- 4) Současná evidence naznačuje, že naše intervence mohou významně ovlivňovat GCX

Summary for general knowledge

- ✓ Glycocalyx is a protective coating of the vessel wall
- ✓ Clinical video-microscopy measures PBR to detect glycocalyx damage
- ✓ PBR increase reflects reduction of the Glycocalyx layer
- ✓ PBR increases with aging, smoking, poor diet, diabetes, renal disease, cardiovascular disease, stroke and sepsis

Could the thickness of your glycocalyx layer be modulated with life style changes and/or **glycocalyx supplements?**

GCX protective approach on ICU ?

What are the key parts ?

“Elementary, my dear Watson”
(jak snadné, milý Watsone ...)

- 1. Včasná identifikace abnormality fyziologických funkcí**
- 2. Včasná identifikace příčiny kritického stavu a její eliminace**
- 3. Včasná intervence s cílem normalizace homeostázy**
4. Minimalizace výkyvů homeostázy po stabilizaci stavu

Acknowledgement, collaboration and funding

**Microcirculation Diagnostics and
Applied Studies Research Group**
Dalhousie University, Halifax, Canada

Glycocalyx Research Center
Maastricht, Netherlands

Dept. of Research and Development
*Charles University in Prague, Faculty of Medicine
in Hradec Kralove, Hradec Kralove, Czech Republic*